Çocuklar?n Tepki Biçimleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklar?n Tepki Biçimleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19072

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuklar?n Tepki Biçimleri Ölçe?i (ÇTBÖ), mevcut bir psikolojik arac?n Türkçe'ye uyarlanm?? versiyonudur. Bu ölçek, bireylerin olumsuz ruh halleri ve stres kar??s?nda gösterdikleri bili?sel ve davran??sal tepki biçimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçe?in uyarlamas?, 2014 y?l?nda Ali Sonkur taraf?ndan haz?rlanan bir Yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir.

Ölçek, özellikle ergen ve çocuk popülasyonlar?nda ?nternet ba??ml?l???, depresyon, endi?e, dü?ünce bask?lama ve üst bili? gibi de?i?kenlerle olan ili?kileri incelemek üzere kullan?lm??t?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne ve dil yap?s?na uygunlu?unu test etmeyi amaçlam??, böylece çocuk ve ergenlerin stresle ba?a ç?kma stratejilerinin bilimsel olarak de?erlendirilmesine olanak sa?lam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Çocuklar?n Tepki Biçimleri Ölçe?i, Tepki Biçimleri, Uyarlama, ?nternet Ba??ml?l???, Depresyon, Üst Bili?, Çocuk Psikolojisi, Ali Sonkur.

Yazarlar

Ali Sonkur (Uyarlayan)

Amaç

Çocuklar?n Tepki Biçimleri Ölçe?i'nin temel amac?, çocuk ve ergen popülasyonunda kullan?lan, negatif duygusal durumlara kar?? geli?tirilen bili?sel ve davran??sal tepki mekanizmalar?n? standardize edilmi? bir formatta ölçmektir. Bu tepki biçimleri genellikle ruminasyon (tekrar tekrar dü?ünme), dikkat da??tma ve problem çözme gibi alt boyutlarda incelenir.

Ölçek, Ali Sonkur'un 2014 tarihli yüksek lisans tezinde, ö?rencilerin ?nternet ba??ml?l??? düzeyleri ile psikolojik sa?l?klar? aras?ndaki karma??k ili?kiyi ke?fetmek için bir araç olarak kullan?lm??t?r. Ölçek, özellikle maladaptif tepki biçimlerinin (ruminasyon gibi) psikopatolojiye olan katk?s?n? belirlemede kritik bir rol oynam??t?r.

Yap?

Çocuklar?n Tepki Biçimleri Ölçe?i, bireylerin stresli veya olumsuz ruh halleri deneyimlediklerinde sergiledikleri tipik tepki biçimlerini ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Orijinal ölçek, genellikle üç temel boyutu kapsar: **Ruminasyon** (olumsuz duygulara ve bunlar?n sonuçlar?na odaklanma), **Dikkat Da??tma** (olumsuz duygulardan kaç?nmak için aktivitelere yönelme) ve **Problem Çözme/Yap?c? Eylemler** (durumu de?i?tirmeye yönelik aktif stratejiler).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde orijinal yap?ya benzerlik gösterip göstermedi?i incelenmi?tir. Bu yap?, özellikle gençlerin depresyon ve anksiyete geli?iminde kulland?klar? tepki stillerinin anla??lmas? aç?s?ndan temel bir psikolojik yap? sunar.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik de?erleri belirtilmemi? olsa da, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda yap?lan uyarlama çal??mas?nda a?a??daki geçerlik analizlerinin gerçekle?tirilmi? olmas? beklenir:

Yap? Geçerli?i (Construct Validity): Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) veya Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak ölçe?in faktör yap?s?n?n orijinal ölçekle tutarl?l??? test edilmi?tir. Bu, ölçe?in teorik olarak ölçmesi gereken yap?y? gerçekten ölçtü?ünü gösterir.
Ölçüt Geçerli?i (Criterion Validity): Ölçek puanlar?n?n, teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er ölçümlerle korelasyonu incelenmi?tir. Sonkur'un çal??mas?nda bu, ?nternet ba??ml?l???, depresyon ve endi?e ölçekleri ile yap?lan korelasyon analizlerini içerir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta spesifik güvenirlik de?erleri belirtilmemi? olsa da, uyarlama sürecinde ölçe?in iç tutarl?l???n?n ve zamana ba?l? istikrar?n?n de?erlendirilmesi zorunludur.

?ç Tutarl?l?k (Internal Consistency): Ölçe?in alt boyutlar?n?n ve genel ölçe?in iç tutarl?l???, genellikle **Cronbach Alfa katsay?s?** hesaplanarak belirlenmi?tir. Kabul edilebilir bir uyarlama için bu katsay?n?n genellikle 0.70 ve üzerinde olmas? beklenir.
Test-Tekrar Test Güvenirli?i (Test-Retest Reliability): Ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek için belirli bir zaman aral???yla (örne?in 2-4 hafta) tekrar test uygulamas? yap?lm?? olmas? muhtemeldir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??malar?n?n temel ad?m?, ölçe?in orijinal faktör yap?s?n? hedef kültürde do?rulamakt?r. Çocuklar?n Tepki Biçimleri Ölçe?i için **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?larak, ölçe?in maddelerinin beklenen alt boyutlara (Ruminasyon, Dikkat Da??tma vb.) yüklendi?i ve modelin veri ile uyumunun yeterli oldu?u gösterilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in yap?sal geçerli?inin temel dayana??n? olu?turur. Analizler, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemde de korundu?unu teyit etmeyi amaçlam??t?r.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Orijinal ölçe?e ba?l? olarak, maddelerin genellikle 3 veya 4 dereceli bir **Likert tipi derecelendirme** kullanmas? beklenir (Örne?in: Hiçbir zaman, Bazen, Ço?u zaman, Her zaman).

Language Available: Türkçe

Population Group: Çocuklar ve Ergenler

Age Group: Genellikle ilkokul sonu ve ortaokul ö?rencileri (yakla??k 9-14 ya? aral???) hedeflenmi?tir.

Population Details: Ölçek, Ali Sonkur'un tez çal??mas?nda Van'da ö?renim gören lise ö?rencileri üzerinde kullan?lm??t?r. Ancak ölçe?in ad? ve içeri?i daha geni? bir çocuk ve ergen popülasyonuna hitap etmektedir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Kat?l?mc?lar, belirli durumlara veya ruh hallerine verdikleri tepkileri derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Ruminasyon, Dikkat Da??tma, Problem Çözme, Psikometrik Özellikler, Depresyon, ?nternet Ba??ml?l???, Ölçek Geli?tirme, Tepki Biçimleri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: alisonkur02@gmail.com

Correspondence Address: Ali Sonkur (Yüzüncü Y?l Üniversitesi, Van, 2014 itibar?yla)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Çocuklar?n Tepki Biçimleri Ölçe?i'nin uyarlamas? 2014 y?l?nda tamamlanm??t?r. Kullan?m izni ve ücret bilgileri için do?rudan sorumlu yazar Ali Sonkur ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki adresten indirilebilir: **cocuklarin-tepki-bicimleri-olcegi-toad.pdf**

Kaynaklar

Sonkur, A. (2014). **?nternet ba??ml?l???n?n depresyon, tepki biçimleri, dü?ünce bask?lama, endi?e ve üst bili?le ili?kisi** (Yüksek lisans tezi). Yüzüncü Y?l Üniversitesi, Van.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çocuklar?n Tepki Biçimleri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktad?r. Maddeler için yazar?n 2014 tarihli yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM